

Nenáročný budulínek

text a snímek **TOMÁŠ GRIM**

„**KUKAČKA** je žravé monstrum, hostitel se musí udít k smrti!“ Věty tohoto kalibru se přepisují v populární i odborné literatuře po staletí. Tak zjevnou pravdu ani nemá smysl ověřovat, oko vidí, přece. Vždyť kukaččí mládě může vážit téměř tolik co celá rodina jeho hostitele, třeba rehka zahradního (na obrázku): tatínek + maminka + šestero ratolestí = jeden vetřeleček. Ale co kdyby...

V naší práci jsme vůbec poprvé kvantifikovali výdaje na výchovu kukačky *kompletně* od snesení vejce po osamostatnění mláděte. Měřili jsme jedenáct různých parametrů, které by mohly odhalit, oč je péče o parazita náročnější než o vlastní potomstvo (pro něž jsme samozřejmě měřili ty stejné parametry pro srovnání), např. tělesnou i fyziologickou kondici rodičů respektive pěstounů, intenzitu zahřívání vajec i mláďat či frekvenci futrování mláďat v hnízdě i po vylétnutí z něj (mimořádně o tom, co tropí mladá kukačka po vylétnutí z hnízda, se stále neví téměř nic, a to je

toto zvíře jedním z vůbec nejprozkoumanějších ptáků na světě). Žádná jiná studie zatím nic podobného neudělala, nejen u kukačky, ale u žádného hnízdního parazita.

A výsledek? Výchova kukačky byla stejně náročná a v některých ohledech ještě *levnější* než výchova vlastního potomstva. Zbourání mýtu potěší každého vědce (pokud tedy nebourá kolega jeho mýty) a tady je radost tuplovaná: výsledek není podmíněn výjimečností hostitele (jako jediný hnízdí v dutinách) – naše další, zatím nepublikovaná studie archetypálního kukaččího hostitele rákosníka velkého vede ke stejnému závěru.

Generace badatelů kroutí hlavou nad záhadou, „proč se mnozí hostitelé trpící extrémní lopotou pro parazita brání málo či vůbec“. Naše studie napovídá: divili jsme se zbytečně – hostitel netrpí péčí o kukačku o nic víc, než trpí péčí o vlastní potomky. Podle některých ukazatelů se mu dokonce díky parazitovi i uleví. ●

Samaš P. et al., Proceedings of the Royal Society of London B, DOI: 10.1098/rspb.2018.1710.

KUKAČČÍ MLÁDĚ může vážit téměř stejně jako celá rodina hostitele, jeho výchova však překvapivě není náročnější než péče o vlastní potomky.